

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “กมฺม — กรรม, การกระทำ”

คำว่า **กมฺม** เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง อ่านว่า **ก่า - มะ** เขียนเป็นไทยได้ว่า **กรรม** แปลว่า การกระทำ เป็นธรรมที่มีจริง เป็นเจตนาที่จงใจชวนขวยกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ดังข้อความจาก พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จักกนิบาต นิพเพธิกสูตร ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรากล่าว เจตนาว่า เป็นกรรม บุคคลคิดแล้ว จึงกระทำการด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ”

พระพุทธพจน์อีกบทหนึ่งที่ชาวพุทธควรศึกษาพิจารณาเพิ่มเติม คือ “บุรุษทำกรรมเหล่าใดไว้ เขาย่อมเห็นกรรมเหล่านั้นในตน ผู้ทำกรรมดี ย่อมได้รับผลดี ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้รับผลชั่ว บุคคล หว่านพืชเช่นใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น”

(จาก ... พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดก จุลลนันทียชาดก)

ประโยชน์ของการฟัง การศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็เพื่อเข้าใจธรรม ตามความเป็นจริง และธรรมก็ไม่ได้อยู่ในหนังสือ แต่มีจริงทุกขณะ แม้แต่ในเรื่องกรรม ก็เป็นธรรม ไม่พ้นจากธรรมเลย เพราะกรรมเป็นเจตนาเป็นความจงใจตั้งใจชวนขวยที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งที่เข้าใจกัน มีทั้งกระทำกรรมดี (เช่น ให้ทาน รักษาศีล ฟังพระธรรมอบรมเจริญปัญญา เป็นต้น) และ กระทำกรรมไม่ดี (เช่น ม้าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น) เป็นเหตุที่จะ ทำให้ได้รับผลข้างหน้า ตามเหตุตามปัจจัย ที่ละเอียดยิ่งไปกว่านั้น คือ เจตนาเป็นเจตสิกที่เกิด กับจิตทุกประเภท แต่ที่จะเป็นเหตุให้เกิดผลในกายหน้า มุ่งหมายถึงเฉพาะเจตนาที่เป็น กุศลกรรม กับ อกุศลกรรม เท่านั้น

เมื่อได้ศึกษาในเรื่องกรรมแล้ว ก็จะเป็นเครื่องเตือนที่ดีในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพราะในอดีตชาติเราก็เคยได้กระทำความกรรมมาแล้ว ทั้งดี ทั้งไม่ดี โดยเฉพาะในส่วนที่ไม่ดีนั้น เราไม่สามารถย้อน กลับไปแก้ไขหรือทำอะไรได้ แต่ในขณะนี้ เราสามารถสะสมในสิ่งที่ดีงามต่อไปได้ ด้วยความเป็น ผู้ไม่ประมาท ไม่ประมาทในการสะสมความดีประการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการสะสมเหตุ ที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา สะสมความเห็นที่ ถูกต้องตรงตามพระธรรม เมื่อมีความเข้าใจธรรมมาก ๆ ขึ้น ก็จะเป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลให้มี ความประพฤติเป็นไปทางกาย ทางวาจา และทางใจ ดีขึ้น ทำให้เป็นผู้ถอยกลับจากอกุศลไปตาม ลำดับ, ความดีที่ได้สะสมไว้นี้ ไม่สูญหายไปไหน สะสมสืบต่ออยู่ในจิตทุกขณะ และความดีย่อมนำมา ซึ่งผลที่ดี ไม่เคยนำความทุกข์ ความเดือดร้อนมาให้เลยแม้แต่น้อย

เราไม่สามารถรู้ได้ว่า กรรมใดจะให้ผลเมื่อใด ทางที่ดีที่สุด คือพึงกระทำเฉพาะกรรมอันงาม คือ กุศลกรรมเท่านั้น โดยที่ไม่ใช้ว่ามีตัวตนที่ไปทำ แต่เป็นธรรมฝ่ายดีที่เกิดขึ้นทำกิจ ส่วนสิ่งที่ไม่ดี คืออกุศลกรรมทั้งหลายซึ่งไม่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและแก่บุคคลอื่น ไม่ควรที่จะกระทำ เพราะเหตุว่า อกุศลกรรมเป็นที่พึ่งไม่ได้ แต่สิ่งที่จะเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้านั้น ก็คือ กุศลเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือปัญญาซึ่งเป็นความเข้าใจถูกเห็นถูก ที่จะนำเราไปสู่ทางที่ดียิ่งขึ้น.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com , โทร . ๐๘๕- ๖๖๑๗๑๐๖]